

Икономика, където има най-много студенти

на в детската градина, отколкото за четири в университета“, категорична е тя.

Младата учителка признава, че въпросът с ниските доходи в сферата я притеснява сериозно. „Никои млад човек не би работил с 35 геца и още един куп административна работа за 400 лева, при положение че може да изкарва двойно повече като сервитьор например“, казва тя. Повечето колеги на Лиана от университета се отказват още на първата или втората година, а от останалата част много голям процент казват, че не биха се занимавали с това, което учат. Според нея работа в сферата се намира трудно заради изискването за опит. Лиана добавя също, че много от директорите се придържат към по-старомодния модел на образование и трудно приемат новостите. А за да получат очакваните резултати, учителите трябва да говорят на езика на децата, убедена е Лиана.

Тя вероятно няма да е сред младите учители, които държавата ще успее да задържи. „След време си се представям на спокойствие някъде“, разказва плановете си тя. И заключава: „Ако ще е в детска градина, няма да е в България. Ако ще е в България, няма да е в детска градина.“ ●

Сирма Пенкова,
бакалавър по икономика с френски език от Софийския университет.
В момента работи като репортер в икономически вестник.

В момента в България над 75 хиляди души учат икономически специалности. Макар броят на студентите да намалява през последните години, икономика и администрация и управление трайно са най-масовите направления в българските висши училища. Евентуалната по-голяма конкуренция не притеснява Сирма Пенкова, която скоро завършва икономика с френски език в Софийския университет. Според нея по-важното, когато избираш специалност, е да имаш ясна представа какво можеш да правиш след завършването и какво искаш да извлечеш от нея. „Когато специалността ти е строго насочена – да речем, медицина, много по-лесно

може да разбереш какво ще е професионалното ти развитие. Когато е по-обширна като икономиката, по-трудно се ориентираш къде искаш да се насочиш, но пък на мен ми хареса, че специалността ти дава много възможности“, гледа с оптимизъм Сирма.

За нея по-ценното в специалността е не толкова общо икономическото, а финансовото познание и мислене, както и по-доброто боравене с финансови инструменти, което е полезно във всеки бизнес. „Когато гледам отчети например и на тяхната база трябва да преценя защо нещо се е случило с дадена компания, мога да използвам част от познанията, за да достигна до отговор“, дава пример Сирма, която в момента работи като репортер в икономически вестник. Според нея „винаги ще има глад за хора, които имат финансови познания“, а тези умения са много важни, без значение в каква професия се е реализирал човек. Мнението ѝ съвпада с прогнозата на работодателите – половината от анкетираните в рейтинговата система през 2015 г. посочват, че наемат или очакват през следващите 5 години да наемат завършили икономика. „Това, че много хора завършват икономика, е интересно, но много по-любопитно е да ➤

се види каква част от тях се развиват в специалността - според мен са много малко“, казва Сирма.

Тя е завършила езикова гимназия с френски език и един от критериите, по които избира какво да продължи да учи, е възможността да упражнява езика. Удава ѝ се и математиката и след като проверява какво може да кандидатства с тези два предмета, избира икономика. „Не съм ходила на уроци и предварителни подготовки за изпитите. Няколко пъти посещавах интензивен курс само по езика, защото изпитът по него е по-специфичен“, спомня си Сирма Пенкова.

Софийския университет избира според рейтинговите класации. Тогава на първо място е Американският университет в Благоевград, но високите такси там я спират. Приета е и в УНСС, но първото ѝ желание е СУ, където приемът е по-тежък, а местата в нейната специалност - много по-малко - пет момичета и пет момчета. Накрая кандидатстудентските изпити издържат само три момичета.

В специалността икономика с френски език студентите завърш-

ват двоен бакалавър - веднъж се дипломират икономика в СУ и втори път икономика и бизнес управление в университета в Лил, Франция. Студентите обаче имат и двойно повече дисциплини, за да могат да защитят двете дипломи, а само първия семестър има 12 изпита. В специалността има задължителен стаж след трети курс, в който Сирма се сблъсква с неволите на университетската администрация. „Точно в този момент, когато трябва да си намерим стаж и да го заверим, няма някой, който да ни насочи към нещо конкретно“, спомня си тя. Но намира и положителен ъгъл - така студентите се учат да се справят сами.

В самото начало на следването тя вижда къде може да приложи и използва част от нещата, които учи. След края му обаче оценката ѝ е различна - „може би 20% от дисциплините биха ми били полезни, което е малко, но това е генерален проблем“. Най-голяма полза Сирма намира в предметите, свързани с финанси и счетоводство. „Много от колегите ми се насочват към счетоводство, понеже тази дисциплина има високо реноме в университета и се припознава от работодателите, които са склонни да наемат дори завършили бакалавър

на счетоводни позиции“, разказва Сирма. Според нея основното, което търсят работодателите, независимо за каква специалност става дума, е желанието за развитие. „Да си амбициозен и да можеш да си вършиш работата. Всеки минава през обучение, въпросът е колко бързо ще се случи това. Търсят хора, които бързо да схващат материята и след това сами да се справят“, казва Сирма, която все още обмисля каква магистратура да запише, за да надгради знанията си. Тя отчита като положителен факт, че в Стопанския факултет на Софийския университет има много добре изграден алумни клуб на завършилите, които вече са се реализирали на пазара и помагат на студентите с контакти.

По време на обмена си по „Еразъм“ във Франция Сирма вижда друг вид висше образование - изключително насочено към практиката. „Предполага се, че ако можеш практически да направиш нещо, значи си минал през теорията и не те изпитват на нея“, спомня си Сирма. За разлика от България, където фокусът е върху теоретичното знание. „Когато образованието ти е чисто теоретично, по-трудно ти дава представа какво би искал да правиш“, казва Сирма. ●